

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Molde 13.06.2017

Høring - forslag til nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet

Bolsøy menighetsråd har behandlet sak 027/17 : Høring – forslag til nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet i sitt møte 1. juni 2017 og avgir følgende til høringen:

2.1 Direktevalg eller kombinasjonsvalg av direkte og indirekte valgogang ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

2.1 – 2 Direkte valg på alle leke medlemmer.

Dette alternativet innebærer at Kirkemøtet fastsetter at alle de leke medlemmene til bispedømmerådet og Kirkemøtet skal velges direkte av kirkemedlemmene i bispedømmet. En slik ordning vil tydeliggjøre det enkelte kirkemedlems medansvar og medinnflytelse for kirkens øverste organer. Et argument for en slik ordning er at det vil sikre en lik ordning for hele landet, hvor kirkemedlemmene i større grad får lik innflytelse uavhengig av hvilket bispedømme man bor i. En fordel med denne ordningen er at valgresultatet vil bli kjent kort tid etter valggjennomføringen. Noen vil kunne hevde at en ulempe med ordningen med en indirekte valgogang også vil kunne bidra til en klarere sammenheng mellom bispedømmeråd, Kirkemøtet og menighetsrådene, ved at de nyvalgte leke menighetsrådsmedlemmene velger inntil tre medlemmer av bispedømmerådet og Kirkemøtet i en egen valgogang.

Dette alternativet støttes

2.2 Flertalls- og forholdstallsvalg

2.2-2 Ordning med nominasjonskomiteens liste og andre lister – samtidige frister

Denne ordningen tar utgangspunkt i dagens ordning, men med noen justeringer. Det etableres en nominasjonskomité som fremmer en liste innen en frist. Andre nomineringsgrupper gis også adgang til å fremme liste til samme frist. Reglene for begge typer lister gjøres i størst mulig grad like, herunder bestemmelser om tillitsvalgte som kan representere kandidatene på listen. Denne ordningen vil langt på vei tilsvare dagens ordning for forholdstallsvalg ved valg av menighetsråd.

Ved å ha samtidige frister vil de ulike listene ha likere betingelser. Et argument for en slik ordning er at endringen ikke vil være altfor omfattende, noe som i norsk valgtradisjon har vært ansett som et viktig prinsipp. De kirkelige valgreglene har gjennomgått omfattende endringer ved de siste valgene, noe

som i liten grad har gitt velgerne mulighet til å tilvenne seg og tilpasse seg til ordningen. Ordningen vil være rimelig kjent for velgerne ved at den ligner den ordningen som gjaldt ved kirkevalget i 2015, og den vil dessuten være forholdsvis enkel å forholde seg til. Dersom det videreføres regler om at nominasjonskomiteens liste bør ivareta et mangfold av synspunkter, videreføres imidlertid problematikken med asymmetriske lister. De samtidige fristene innebærer også at ulike grupper som ikke oppfatter seg representert av de listene som fremmes innen fristen, ikke vil ha noen muligheter i etterkant til å fremme andre kandidater.

Støttes

2.3 Tilskuddsordning for finansiering av nomineringsgrupper m.m.

2.3.4-1 Vurderinger

1) Tilskuddsordning for nomineringsgrupper delt i en nomineringsfase og en valgfase

Denne ordningen tar utgangspunkt i at det etableres en tilskuddsordning for nomineringsgrupper som deles i to faser.

a. *Intensjonsstøtte*: Den første fasen utløses etter en intensjonsfrist. De nomineringsgrupper som melder sin intensjon om å fremme lister ved valget innen fristen, blir berettiget til å motta støtte til å gjennomføre nominasjonsarbeidet med rekruttering av kandidater og forslagsstillere, formulering av kirkepolitiske program og avholdelse av nominasjonsmøte. Ubrukte midler kan overføres til neste fase, under forutsetning av at nomineringsgruppen klarer å stille liste. Hvis ikke må de tilbakebetales. Det kan vurderes å sette et tak på hvor mye en nomineringsgruppe kan motta i støtte i intensjonsperioden, for eksempel maksimum kr 20 000. Målet for denne fasen kan formuleres slik: «Å sette organiserte nomineringsgrupper av stemmeberettigede i stand til å stille lister i valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet.»

b. *Listestøtte*: Den andre fasen utløses etter fristen for å fremme lister. De nomineringsgrupper som har fremmet lister, blir berettiget til å motta støtte til å formidle informasjon om sine lister og kirkepolitiske programmer, slik at velgerne blir klar over valgmulighetene sine. Dersom det er en ordning med lister både fra selvstendige nomineringsgrupper og en nominasjonskomité, vil også nominasjonskomiteen være berettiget til støtte på tilsvarende nivå til denne fasen. Det bør vurderes å sette et tak på maksimalt beløp for hvor mye en liste kan motta i støtte, for eksempel maksimum kr 100 000 per liste i et bispedømme. I tillegg kan det vurderes om en nomineringsgruppe som stiller lister i minst seks bispedømmer, kan få rett til å motta kr 100 000 til sentralt nivå. Målet for denne fasen kan formuleres slik: «Å sette de nomineringsgruppene som fremmer lister i valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet i stand til å informere velgerne om hva de står for.»

Støttes

2.4.1 Personstemmer og strykninger

Begrensningen i antallet mulige tilleggs stemmer til tre har til hensikt å gjøre det vanskeligere for et mindretall av velgere som retter på en systematisk måte å oppnå et resultat av personutvelgelsen som kan stride mot ønskene til et flertall av velgerne. Kirkerådet foreslår å videreføre en begrensning i antallet mulige tilleggs stemmer til inntil tre. Kirkemøtet har både i 2013 og 2014 gitt uttrykk for at det ikke ønsker å åpne for strykninger i de kirkelige valgene. Ved kommunestyre- og fylkestingsvalgene er det i dag ikke adgang til å stryke kandidater på listene. Kirkerådet foreslår ingen endringer på dette punkt, men ber likevel høringsinstansene vurdere om strykninger bør gjeninnføres.

Går for: Ingen strykninger.

2.4.2-3

Ingen sperregrense

Dette alternativet viderefører dagens ordning, hvor det ikke settes noen sperregrense.

Støttes

2.4.3 Stemmetillegg

Ved kommunestyrevalg kan et visst antall av de øverste kandidatene på listeforslaget gis et stemmetillegg, jf. valgloven § 6-2. Kandidatene får i så fall et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antall stemmesedler som kommer listen til del ved valget. Kirkerådets foreløpige vurdering er at en ordning med stemmetillegg vil gi uforholdsmessig mye innflytelse til nomineringsgruppen eller en eventuell nominasjonskomité. Kirkemøtet har tidligere lagt vekt på at nominasjonskomiteens innflytelse på valget bør begrenses, og mest mulig innflytelse gis til velgerne. Kirkerådet ber høringsinstansene om tilbakemelding på spørsmålet om det bør innføres en ordning med stemmetillegg ved de kirkelige valgene.

Ingen stemmetillegg.

2.5.1 Valgkretser

Etter gjeldende rett er soknet valgkrets for menighetsrådet og bispedømmet valgkrets for bispedømmerådet. Kirkerådet foreslår på denne bakgrunn ingen endringer i valgreglene på dette punkt.

OK

2.5.2 Stemmegivning begrenset til eget sokn på valgdagen

Kirkelig stemmerett utøves i det soknet en er registrert bosatt i, jf. kirkeloven § 4 første ledd. Personer som midlertidig oppholder seg i et annet sokn enn der de er registrert bosatt, kan stemme ved valget i bostedssoknet ved å avgi forhåndsstemme i det soknet de midlertidig oppholder seg i, før 1. september. Kirkerådet har vurdert om reglene på dette punkt bør endres, slik at det kan bli adgang til å avgi stemme i alle soknene innenfor fellesrådsområdet (kommunen) på valgdagen. Stemmene ville i så fall måtte behandles som *fremmede stemmer* som legges i stemmeseddelkonvolutt, og stemmegivningene ville måtte godkjennes i etterkant.

Bør kunne avgi stemme i alle sokn innenfor fellesområdet på valgdagen.

4.2.4.2 Endringer på stemmeseddelen

Det foreslås å videreføre ordningen hvor velgeren ved valg til menighetsråd kan gi inntil tre kandidater på stemmeseddelen én tilleggs stemme. Videre foreslås det å fastsette at velgeren ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet kan gi inntil tre kandidater på stemmeseddelen én tilleggsstemme, og føre på inntil tre navn fra andre lister.

Støttes

4.2.5 Mandatfordelingen og kandidatkåringen

Valgoppgjøret ved forholdstallsvalg består av to elementer. Først fordeles mandatene mellom de ulike listene. Deretter kåres kandidatene som ble valgt som medlem og varamedlem fra hver liste. Kirkerådet foreslår å videreføre St. Laguës metode ved mandatfordelingen, da denne er benyttet i en modifisert versjon ved andre valg i Norge.

Når det gjelder ordningen med listestemmer, er det en ordning som gjelder ved kommunestyrevalg, men ikke fylkestingsvalg eller valg av Stortinget. Det henger sammen med muligheten for å gi såkalte slengere, det vil si at velgeren også kan gi en personstemme til inntil tre kandidater på andre valglister. Hver stemmeseddel teller like mange listestemmer som det skal velges medlemmer, det vil si sju listestemmer der det er direkte valg. Ved oppføring av navn fra annen valgliste trekkes det fra én

listestemme pr. navn på valglisten, mens det legges til én listestemme pr. navn på den andre valglisten. Kirkerådet foreslår å videreføre ordningen med listestemmer, som en følge av forslaget om å videreføre muligheten for å gi slengere.

Støttes

Bolsøy menighetsråd gjør oppmerksom på at det er dette de avgir i forhold til høringen. De resterende forslag til høringen har de ikke svart på.

Vennlig hilsen

Eva Wentzel(sign)
Sekretær for Bolsøy menighetsråd